

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Ο.Π. ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Σχολικό βιβλίο σελ. 113
A2. Σχολικό βιβλίο σελ. 74
A3. Σχολικό βιβλίο σελ. 25
A4. α) Σ β) Λ γ) Σ δ) Λ ε) Σ

ΘΕΜΑ Β

- B1.** Οι ρίζες της $f'(x)$ είναι το -2 και το 0 .
 Για κάθε $x \in [-3, -2) \cup (0, 2]$ είναι $f'(x) > 0$ και για κάθε $x \in (-2, 0)$ είναι $f'(x) < 0$.
 Είναι $f'([-3, 2]) = [-1, 4]$.
 Η f' είναι γνησίως φθίνουσα στο $[-3, -1]$ και γνησίως αύξουσα στο $[-1, 2]$.
 Η f' παρουσιάζει τοπικό μέγιστο στο -3 ίσο με $f'(-3) = \frac{3}{2}$, ολικό ελάχιστο στο -1 ίσο με $f'(-1) = -1$ και ολικό μέγιστο στο 2 ίσο με $f'(2) = 4$.
B2. Από το πρόσημο της $f'(x)$ που βρήκαμε στο B1. προκύπτει ότι η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $[-2, 0]$ και γνησίως αύξουσα στο $[-3, -2]$ και στο $[0, 2]$.

x	-2	0	2
$f'(x)$	+	-	+
$f(x)$	↗	↘	↗

- Η f παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο στο -3 και στο 0 και τοπικό μέγιστο στο -2 και στο 2 .
 Απ' τη μονοτονία της f' έχουμε ότι η f είναι κοίλη στο $[-3, -1]$ και κυρτή στο $[-1, 2]$.
 Η C_f έχει σημείο καμπής το $(-1, f(-1))$.

- B3.** i) Η εξίσωση της εφαπτομένης είναι $y - f(-1) = f'(-1)(x+1) \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow y = -x+1$
 ii) Η f είναι κυρτή στο $[-1, 2]$, οπότε η C_f βρίσκεται «πάνω» από την εφαπτομένη σε οποιοδήποτε σημείο. Επομένως $f(x) \geq -x+1$ για κάθε $x \in [-1, 2]$.

$$\text{iii) } x \in [-1, 2]: x \geq -1 \Leftrightarrow x+1 \geq 0 \stackrel{f' \uparrow}{\Leftrightarrow} f'(x+1) \geq f'(0) \Leftrightarrow f'(x+1) \geq 0 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} f(f'(x+1)) \geq f(0) \quad (1)$$

Απ' το ii) για $x=0$ έχουμε $f(0) \geq 1$ (2)

Από τις (1) και (2) έχουμε $f(f'(x+1)) \geq 1$.

ΘΕΜΑ Γ

$$\text{Γ1. } f'(x) = \frac{f(x)}{1+e^x} \Leftrightarrow f'(x) + f'(x)e^x = f(x) \Leftrightarrow f'(x) - f(x) = -f'(x)e^x \Leftrightarrow$$

$$f'(x)e^{-x} - f(x)e^{-x} = -f'(x) \Rightarrow (f(x)e^{-x})' = (-f'(x))', \text{ οπότε}$$

$$f(x)e^{-x} = -f(x) + c.$$

Επειδή $f(0) = 1 \Rightarrow c = 2$, οπότε $f(x) = \frac{2e^x}{1+e^x}$, $x \in \mathbb{R}$.

Γ2. Η f είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , επομένως είναι και συνεχής, με

$$f'(x) = \left(\frac{2e^x}{1+e^x} \right)' = \frac{2e^x}{(1+e^x)^2} > 0 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

Άρα η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Η εξίσωση $x - \ln(e^x + 1) = \kappa - \ln 2$ γράφεται:

$$\ln 2 + x - \ln(e^x + 1) = \kappa \Leftrightarrow \ln 2 + \ln e^x - \ln(e^x + 1) = \kappa \Leftrightarrow \ln \frac{2e^x}{e^x + 1} = \kappa \Leftrightarrow$$

$$\frac{2e^x}{e^x + 1} = e^\kappa \Leftrightarrow f(x) = e^\kappa.$$

Επίσης $0 < \kappa < \ln 2 \Leftrightarrow e^0 < e^\kappa < e^{\ln 2} \Leftrightarrow 1 < e^\kappa < 2$.

Η f είναι συνεχής και γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} , οπότε το σύνολο τιμών της είναι το

διάστημα $\left(\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) \right) = (0, 2)$ γιατί:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2e^x}{e^x + 1} = \frac{0}{1} = 0 \text{ και } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2e^x}{e^x + 1} \stackrel{\left(\frac{\infty}{\infty}\right)}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2e^x}{e^x} = 2.$$

Επομένως $e^\kappa \in (1, 2) \subseteq (0, 2)$.

Άρα η εξίσωση $f(x) = e^\kappa$ έχει μία τουλάχιστον λύση η οποία είναι μοναδική αφού η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Γ3. Η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} οπότε δεν έχει κατακόρυφες ασύμπτωτες.

Έχουμε ήδη βρει ότι $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 0$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 2$, οπότε η ευθεία $y=0$ (ο άξονας $x'x$) είναι οριζόντια ασύμπτωτη στο $-\infty$ και η ευθεία $y=2$ είναι οριζόντια ασύμπτωτη στο $+\infty$.

Η f είναι δυο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως πηλίκο δυο φορές παραγωγίσιμων

συναρτήσεων, με $f''(x) = \frac{2e^x(1-e^x)}{(1+e^x)^2}$.

Είναι $f''(x) \geq 0 \Leftrightarrow \frac{2e^x(1-e^x)}{(1+e^x)^2} \geq 0 \Leftrightarrow 1-e^x \geq 0 \Leftrightarrow x \leq 0$.

Άρα η f είναι κυρτή στο $(-\infty, 0]$ και κοίλη στο $[0, +\infty)$.

Επίσης το σημείο $(0, f(0))$ είναι σ. καμπής της C_f .

Γ4. $g(x) = f(x) - 1 = \frac{2e^x}{1+e^x} - 1 = \frac{e^x - 1}{1+e^x}$, $x \in \mathbb{R}$ και

$g(-x) = \frac{e^{-x} - 1}{1+e^{-x}} = \frac{(e^{-x} - 1) \cdot e^x}{(1+e^{-x}) \cdot e^x} = \frac{1 - e^x}{e^x + 1} = -g(x)$.

$I = \int_{-\alpha}^{\alpha} g(x) dx = \int_{-\alpha}^0 g(x) dx + \int_0^{\alpha} g(x) dx = -\int_0^{\alpha} g(x) dx + \int_0^{\alpha} g(x) dx = 0$, γιατί:

Έστω $I_1 = \int_{-\alpha}^0 g(x) dx$. Θέτουμε $u = -x$, οπότε $du = -dx$.

Για $x = -\alpha$, είναι $u = \alpha$ και για $x = 0$, είναι $u = 0$. Οπότε

$I_1 = -\int_{\alpha}^0 g(-u) du \stackrel{(g: \text{περιττή})}{=} -\int_0^{\alpha} g(u) du$.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. i) Έστω $h(x) = f(x) - x$, $x \in \mathbb{R}$. Η h είναι συνεχής στο \mathbb{R} , ως διαφορά συνεχών (η f είναι συνεχής ως παραγωγίσιμη). Επίσης $h(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ από υπόθεση.

Επομένως η h διατηρεί πρόσημο στο \mathbb{R} και είναι $h(0) = f(0) - 0 = 1 > 0$. Άρα

$h(x) > 0 \Leftrightarrow f(x) > x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

ii) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ έχουμε:

$\frac{f(x)}{f(x) - x} = f'(x) \Leftrightarrow f(x) = f(x) \cdot f'(x) - x \cdot f'(x) \Leftrightarrow$

$f(x) \cdot f'(x) = x \cdot f'(x) + f(x) \Leftrightarrow \left(\frac{1}{2} f^2(x) \right)' = (x \cdot f(x))' \Leftrightarrow$

$\frac{1}{2} f^2(x) = x \cdot f(x) + c$. Για $x = 0$ έχουμε $c = \frac{1}{2}$. Οπότε

$\frac{1}{2} f^2(x) = x \cdot f(x) + \frac{1}{2} \Leftrightarrow f^2(x) - 2 \cdot x \cdot f(x) = 1 \Leftrightarrow$

$f^2(x) - 2 \cdot x \cdot f(x) + x^2 = x^2 + 1 \Leftrightarrow (f(x) - x)^2 = x^2 + 1 \stackrel{i)}{\Leftrightarrow}$

$$f(x) - x = \sqrt{x^2 + 1} \Leftrightarrow f(x) = x + \sqrt{x^2 + 1}.$$

iii) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ έχουμε:

$$\sqrt{x^2 + 1} > \sqrt{x^2} = |x| \geq -x, \text{ οπότε } \sqrt{x^2 + 1} > -x \Leftrightarrow x + \sqrt{x^2 + 1} > 0 \Leftrightarrow f(x) > 0.$$

Δ2. Η g είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , ως σύνθεση συνεχών και

παραγωγίσιμων συναρτήσεων, με $g'(x) = \frac{f'(x)}{f(x)} > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, γιατί $f(x) > 0$

απ' το Δ1. iii) και $f'(x) = \frac{f(x)}{f(x) - x} > 0$ αφού $f(x) > x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Οπότε η g είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Επίσης $g(0) = \ln f(0) = \ln 1 = 0$, οπότε το 0 είναι η μοναδική ρίζα της g . Επομένως

για $x < 0 \stackrel{g \uparrow}{\Leftrightarrow} g(x) < g(0) \Leftrightarrow g(x) < 0$ και

για $x > 0 \stackrel{g \uparrow}{\Leftrightarrow} g(x) > g(0) \Leftrightarrow g(x) > 0$.

Δ3. Η $g(x) = 0$ έχει μοναδική ρίζα το 0 και είναι $g(x) > 0$ για κάθε $x > 0$. Οπότε

$$E = \int_0^1 g(x) dx = \int_0^1 (x)' g(x) dx = [xg(x)]_0^1 - \int_0^1 xg'(x) dx =$$

$$\ln(1 + \sqrt{2}) - \int_0^1 x \frac{f'(x)}{f(x)} dx \quad (1)$$

Όμως $\frac{f(x)}{f(x) - x} = f'(x) \Leftrightarrow \frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{1}{f(x) - x}$, οπότε

$$(1) \Leftrightarrow E = \ln(1 + \sqrt{2}) - \int_0^1 x \frac{1}{f(x) - x} dx = \ln(1 + \sqrt{2}) - \int_0^1 x \frac{1}{x + \sqrt{x^2 + 1} - x} dx =$$

$$\ln(1 + \sqrt{2}) - \int_0^1 \frac{x}{\sqrt{x^2 + 1}} dx = \ln(1 + \sqrt{2}) - \left[\sqrt{x^2 + 1} \right]_0^1 = \ln(1 + \sqrt{2}) + 1 - \sqrt{2} \text{ τ.μ.}$$

Δ4. Έστω $\varphi(x) = \ln g(x)$, $x \in [1, 3]$.

Η φ είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο $[1, 3]$, ως σύνθεση συνεχών και

παραγωγίσιμων συναρτήσεων, με $\varphi'(x) = \frac{g'(x)}{g(x)} > 0$ για κάθε $x \in [1, 3]$, όπως

προκύπτει απ' το Δ2. Οπότε η φ είναι γνησίως αύξουσα στο $[1, 3]$.

Έστω Φ παράγουσα της φ στο $[1, 3]$ (η φ είναι συνεχής οπότε έχει παράγουσα).

Αρκεί να δείξουμε ότι:

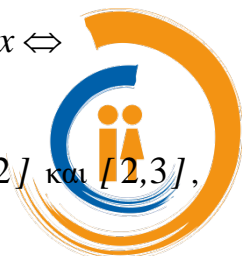
$$\int_1^3 \ln(g(x)) dx > 2 \cdot \int_1^2 \ln(g(x)) dx \Leftrightarrow \int_1^3 \varphi(x) dx > 2 \cdot \int_1^2 \varphi(x) dx \Leftrightarrow$$

$$\int_1^2 \varphi(x) dx + \int_2^3 \varphi(x) dx > 2 \cdot \int_1^2 \varphi(x) dx \Leftrightarrow \int_2^3 \varphi(x) dx > \int_1^2 \varphi(x) dx \Leftrightarrow$$

$$[\Phi(x)]_2^3 > [\Phi(x)]_1^2 \Leftrightarrow \Phi(3) - \Phi(2) > \Phi(2) - \Phi(1).$$

Για την Φ ισχύουν οι προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ. στα διαστήματα $[1, 2]$ και $[2, 3]$,

οπότε υπάρχουν $\xi_1 \in (1, 2)$ και $\xi_2 \in (2, 3)$ τέτοια ώστε

$$\Phi'(\xi_1) = \frac{\Phi(2) - \Phi(1)}{2 - 1} \Leftrightarrow \varphi(\xi_1) = \Phi(2) - \Phi(1) \text{ και}$$

$$\Phi'(\xi_2) = \frac{\Phi(3) - \Phi(2)}{3 - 2} \Leftrightarrow \varphi(\xi_2) = \Phi(3) - \Phi(2).$$

Επομένως $\xi_1 < \overset{\varphi \uparrow}{\xi_2} \Leftrightarrow \varphi(\xi_1) < \varphi(\xi_2) \Leftrightarrow \Phi(2) - \Phi(1) < \Phi(3) - \Phi(2).$

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΒΑΓΕΝΑΣ ΘΟΔΩΡΗΣ – ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΚΑΡΑΪΣΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ – ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΟΥΛΗ – ΜΑΚΡΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**

